

Ryggbiffen fastnade – Heimlich räddade liv

Malmö

När Lars Lanker satte en bit ryggbiff i halsen på Paddy's i Malmö var han närmare döden än han någonsin varit – tills stockholmaren Peter Forsbo ryckte in.

Nu har de två främlingarna återförenats på krogen där allt hände.

Den 11 september sitter Limhamnsbon Lars Lanker vid ett långbord på Paddy's för den årliga återträffen med gamla vänner, en tradition som levt i tjugo år. På bordet framför sig har han en tallrik ryggbiff på angusko med svamp, bearnaise-sås och pommes.

– Den här får jag äta med andakt, tänkte jag, för den är dyr. Så jag åt den i små bitar, det är det som är så tragikomiskt – att även en liten, sketen köttbit kan hamna fel, säger Lars Lanker. För det är just det som händer. En bit in i måltiden inser Lars Lanker att han

har något i luftstrupen som gör att han varken kan prata eller andas. – Och i nästa ögonblick är jag borta.

En av vännerna reser sig upp och ropar på hjälp. Och två bord bort sitter helt rätt person: stockholmaren Peter Forsbo, på middag med några kollegor som alla jobbar med livräddning och säkerhet. Med ryggen vänd mot Lars Lankers bord märker han först inte vad som hänt, men när han vänder sig om inser han snabbt att det är allvarligt. – En person har armarna runt Lars och försöker hjälpa honom, men jag ser att han börjar säcka ihop helt. Så jag rusar dit och tränger

Lars Lanker räddades av Peter Forsbo.

mig fram till Lars – det är fullt med folk – och tar tag om honom. Då hänger han helt livlös i mina armar, säger Peter Forsbo. Eftersom Lars Lanker redan förlorat medvetandet är det bråttom. Peter Forsbo gör sig redo att göra buktryck, eller Heimlichs manö-

ver som det också kallas. – Jag gör först en bukstöt, men ingenting händer. Då tar jag ett nytt grepp, och andra gången tar jag i allt vad jag kan. Och då äntligen drar han efter andan, säger Peter Forsbo. Sakta återfår Lars Lanker medvetandet.

– Jag vaknar till liv, alldeles vimmelkantig, och ser att köttbiten har hamnat på tallriken igen. Strax därefter anländer ambulanspersonal, som konstaterar att Lars Lanker haft änglavakt och inte behöver följa med till sjukhus. De två främlingarna återgår till sina respektive bord.

Några månader senare har Lars Lanker inga bestående fysiska men av händelsen, men händelsen har påverkat honom djupt. – Det tog tid innan jag åt den första köttbiten, kan jag säga. Och jag försöker lära mig att hålla tyst när jag äter – men vännerna den kvällen träffar jag bara en gång om året, så det är klart att det blev mycket snack. Peter Forsbo har alltid första hjälpen-kunskaperna färskt i minnet eftersom han till vardags håller i utbildningar om fallskydd och livräddning på hög höjd. Men man behöver inte vara expert för att kunna vara till hjälp om olyckan är framme, säger han.

– Utbildning är ju jättebra, men det finns också mycket information och filmer på nätet där man kan lära sig. Och man ska våga agera – det viktigaste är att man försöker göra någonting efter sin förmåga.

Det gjorde Lars Lankers vänner, både genom att ringa 112 och genom att ropa på restaurangen.

– Något som är läskigt är att många som sätter mat i halsen smiter iväg – man tycker det är pinsamt att hosta vid bordet, så man låser in sig på toaletten. Men det är superviktigt att visa att man har stopp i halsen och inte får luft, säger Peter Forsbo.

Efter dramatiken på Paddy's tänkte Lars Lanker mycket på sin livräddare. Han ville gärna ge något tillbaka, men omtumlad efter näradödenupplevelsen hade han glömt att ta namnet. Restaurangen kunde inte heller hjälpa till, eftersom sällskapet kommit in utan bordsbokning.

Men efter några veckor

Även en liten, sketen köttbit kan hamna fel.

Lars Lanker.

ringde en av Peter Forsbos kollegor till Paddy's för att erbjuda HLR-utbildning med anledning av det som hänt – och krogpersonalen lade ihop två och två. Strax därefter fick Peter Forsbo ett samtal från ett nummer han inte kände igen.

– Det var jättehäftigt, för redan kvällen det hände undrade jag ju hur det gick, och sedan har jag tänkt på det då och då: Fasiken, hoppas det gick bra för honom. Och så en dag när jag var på väg hem från ett jobb i Skellefteå ringde Lars.

Han berättade att han mådde bra, men hade ont i revbenen. Och så var det det där med att ge tillbaka.

– Jag ville göra någonting

Fakta Så hjälper du någon som satt i halsen

- Om personen inte själv kan hosta upp det hen satt i halsen rekommenderas omväxlande ryggslag och tryck mot magen på följande vis:
 - 1 Stå bakom personen, och luta hen framåt så mycket att huvudet är längre ner än bröstet. Håll en hand mot övre delen av personens bröst som stöd.
 - 2 Ge fem kraftiga slag med handloven mellan personens skulderblad.
 - 3 Knyt därefter handen och placera den med tumsidan mot personens mage, ovanför naveln och nedanför bröstbenet.
 - 4 Fatta tag runt din knyt näve med din andra hand.
 - 5 Tryck kraftigt inåt och uppåt fem gånger.
 - 6 Fortsätt varva fem ryggslag och fem buktryck tills föremålet kommer upp eller tills hjälp kommer. Blir personen medvetslös ska du larma 112 och börja göra hjärt-lungräddning.
- Metoden kan användas från ett års ålder, men kraften bör anpassas efter personens storlek.

Källa: 1177

"Ambulanssköterskorna berättade att ett av de vanligaste kvävningsdödsfallen sker när mat fastnar, så jag hade änglavakt. Och det var Peter som var min ängel", säger Lars Lanker.

för Peter, så jag frågade min fru: "Jag är 68 år, hur mycket är mitt liv värt?"

Tacket blev en lagom stor summa för en restaurangmiddag.

– Det hade verkligen inte behövts. Jag är bara så jåkla glad att det gick bra, säger Peter Forsbo när han i december träffar Lars Lanker för första gången sedan Heimlichmanövern.

Även den här gången ses de på Paddy's, dock utan att någon behöver ringa 112. När intervjun är slut går de vidare för att äta lunch ihop.

– Ta en biff någonstans kanske? föreslår Lars Lanker.

Text: Anna Hörnell
anna.hornell@sydsvenskan.se

Foto: Lars Brundin
lars.brundin@sydsvenskan.se

Malmöföretaget Utskottet har gjort monumentet som står i korsningen Simrishamnsgatan-Ängelholmsgatan. Arkivbild. FOTO: HUSSEIN EL-ALAWI

Så ska blå fimpen på Möllan gå med vinst

Möllevången

17 200 cigarettfimpar har slängts i den blå jättefimpen på Möllan. Om det fortsätter så räknar Malmö stad med att spara flera hundra-tusen kronor på städ-kostnader.

– Tidigare såg vi att man stod bara ett par meter från en askkopp, men slängde ändå fimpen på marken, säger Elina Carlstein, beteendestrateg på Malmö stad.

I början av oktober dök en blå jättefimp upp på Möllan. Den nya uppfinningen – ett röksignalsmonument – placerades i korsningen Simrishamnsgatan-Ängelholmsgatan och tanken var att få Möllanborna att fimp på rätt.

Efter sju veckor hade 17 200 fimpar slängts i monumentet och mängden cigarettfimpar på marken hade minskat med 40 procent.

– Efter tre veckor behövde vi sätta in en större hink som kunde fanga upp fler fimpar, monumentet blev överfullt med fimpar och slutade därför tillfälligt att

"Om det fortsätter så här blir det en besparing i renhållningskostnader på över 825 000 kronor per år", säger Elina Carlstein, beteendestrateg på Malmö stad.

FOTO: MALMÖ STAD

fungera, vilket i och för sig är det bästa som kan hända, säger Elina Carlstein.

När rökmonumentet kom på plats stötte det på kritik som bland annat gick ut på att det var slöseri med skatpengarna. Den kritiken mötte även den rosa sex meter höga enhörningen och de stönande papperskorgarna, som sedan blev en nyhet runt om i världen.

Röksignalsmonumentet kostade 300 000 kronor, men Malmö stad räknar med att få igen pengarna. Att hålla gator och torg fimpfria är dyrt. Enligt Malmö stad är städkostnaden

runt fyra kronor per fimp.

– Om det fortsätter så här blir det en besparing i renhållningskostnader på över 825 000 kronor per år. Dessutom gjorde vi beräkningen när det var lågsäsong, säger Elina Carlstein.

Monumentet är tänkt att få besökarna på Möllan att förändra sitt fimpbeteende. När en rökare fimpar i monumentet skickas en röksignal som bekräftar att fimpen hamnat i askkoppen.

– När rätt beteende synliggörs menar beteendevetenskapliga metoder att fler följer efter. Här har vi ett riktigt bra resultat. Att minska fimpar på marken är något av det svåraste man kan göra, för det krävs en beteendeförändring och det har vi sett här, säger Elina Carlstein.

Under vintermånaderna är röksignalsmonumentet placerat i ett förråd.

Till våren ska det sättas ut igen, på samma plats.

Maria Lovén
maria.loven@sydsvenskan.se

Kvinna till sjukhus – två män greps

Möllevången

Ett bråk uppstod utanför en bar på Möllevången natten till igår. En kvinna fördes till sjukhus och två män greps.

Strax innan klockan 23 befann sig både polis och ambulans på Sofielundsvägen på Möllevången.

Bråket började på en bar

och fortsatte sedan ute på gatan, enligt polisen.

– Det är flera som har bråk och två personer har gripits, säger Lasse Brundin, jourutredningsbefäl på Malmöpolisen.

En kvinna fördes till sjukhus med oklart skadeförhållande.

– Hon har gått emellan och trillat. Det är alltså ingen som har klippt till henne, säger Brundin.

Vad som var upprinnel-

sen till bråket är oklart. De gripna är två män i 50- respektive 20-årsåldern.

De släpptes på fri fot senare under morgonen, samtidigt som brottsmisstankarna mot dem kvarstår.

Polisen har upprättat en anmälan om misshandel och olaga hot.

Stefan Forsberg
Peter Herkel
Niklas Lindberg